

Os dörp.....Uermend

Inleiding:

Urmond is ooit een zelfstandige gemeente geweest. Sinds 1982 een van de kernen van de gemeente Stein, verdeeld in Oud-Urmond en Urmond-Oost.

Een mooie plek om te wonen, veel groen, in het verleden een bruisend verenigingsleven zoals de jaarlijkse St. Leendertmarkt en de kerstmarkt, waar ongeveer vijfduizend inwoners samen de lokale kleur bepalen. Toch is er wat aan het veranderen en wat kunnen we er mee.

Daarover gaat deze visie.

Deze visie is mede tot stand gekomen uit de opbrengsten van een infoavond.

Op maandag 20 mei 2019 organiseerde de "Werkgroep Integrale Toekomstvisie Urmond" onderdeel van het Dorpsontwikkelingsproces (DOP) Urmond, namelijk een avond over de vraag hoe Urmond er in de toekomst zou moeten uitzien. Dit met het doel om alle inwoners van Urmond te betrekken, bij alles wat speelt betreffende de leefbaarheid binnen ons dorp.

Het DOP betreft hierbij dus alle inwoners van Urmond bij alles op het gebied van de leefbaarheid binnen Urmond.

De gemeente Stein heeft met het initiatief rond Burgerkracht, de DOP's gewijze aanpak, ingezet op het gesprek en het actief betrekken van de burgers in Stein. Het gaat dan vooral om mee te praten en te denken over de eigen leefomgeving en daar ook actief een eigen bijdrage in te leveren.

Het is het DOP, dat namens alle inwoners van Urmond, nadat deze gehoord zijn, zaken bespreekt met gemeente en andere partijen, daar waar dat te maken heeft met de leefbaarheid in en van ons dorp.

Voorstellen hieromtrent dienen dan ook door de gemeente serieus te worden genomen en waar nodig met de nodige middelen ondersteund. Inspanning van alle betrokken partijen is een voorwaarde. Om onze visie te realiseren is een actieve inbreng van inwoners van Urmond gewenst en noodzakelijk.

Voor de toekomst stellen we ons de vraag wat zou er dan anders moeten zijn t.o.v. het huidige Urmond. Dit alles met het oog op een gezonde leefbare gemeenschap.

Hoe zijn de inwoners van Urmond met elkaar verbonden?

De inwoners van Urmond voelen zich minder met elkaar verbonden en onderhouden minder sociale contacten in hun eigen dorp dan dat het geval is elders in Stein. Een oorzaak legt men bij de splitsing van het dorp in twee kleine kernen (Oost en Oud). Het kanaal is van oudsher een natuurlijke barrière gebleken en beide woonkernen hebben hun eigen natuurlijke groei en ontwikkeling (ook sociaal) doorgemaakt. Wel blijkt, dat in "Oud" de samenhang meer aanwezig is dan in "Oost". "Oud" wordt meer als Urmonds gezien dan "Oost", waar vooral mensen van buiten Urmond zich gevestigd hebben.

Het "ieder voor zich", het "op zichzelf zijn", het moeite hebben met contacten leggen, worden eveneens als bezwaar en of gemis gezien. Hoewel er in Urmond bijvoorbeeld al een buurthuis is waar men elkaar kan ontmoeten, ontbreekt het aan voldoende gelegenheid voor inwoners van Urmond om elkaar te kunnen treffen.

In Urmond is ook sprake van vereenzaming (zie hiervoor het dorpsprofiel/onderzoeksresultaten op <https://www.gezondheidsatlas.nl/profielen.html>)

Eenzaamheid kan mensen belemmeren om zelfstandig te wonen/blijven wonen. Dit geldt zowel voor jong als oud.

Weliswaar zijn mensen met de opkomst van Social Media beter in staat sociale contacten te onderhouden, maar dat neemt de behoefte van rechtstreeks contact van mens tot mens niet weg. Voorbeelden daarvan zijn mantelzorg, burenhulp enz.

Visie:

Passend woningaanbod

Over het algemeen is men eensgezind in Urmond voor wat betreft de op handen zijnde vergrijzing van Urmond, in het bijzonder het deel van Urmond, dat in de volksmond Urmond-Oost wordt genoemd (referentie gemeentelijk onderzoek PC-Kwadrant 2018). Dit deel van Urmond vergrijst in vergelijking met andere kernen van Stein het snelst. De vergrijzing neemt dus vooral hier sneller toe en daarom zal ook hier de vraag om "zorg" voor oudere inwoners gaan toenemen. Er zal dus aandacht geschonken moeten worden aan een juiste en toegankelijke zorgstructuur.

Tegelijkertijd ervaart men ook, dat het aantal jongeren en jonge gezinnen (bijv. Kanaalboulevard, Kattetekop), toeneemt. Daarom moet er naast een passend en betaalbaar woningaanbod voor ouderen, ook aandacht zijn voor het realiseren van betaalbare woningen voor starters en jonge gezinnen.

Wekelijks structureel inloopspreekuur in Buurthuis

Wij vinden het belangrijk dat er een wekelijks inloopspreekuur is in het Buurthuis, waar inwoners van Urmond terecht kunnen met vragen over wonen, zorg&welzijn en financiën, van waaruit intensief samengewerkt wordt met de bestaande huisartsenpost en andere zorgaanbieders.

Hier willen we ook graag een steunpunt/coördinatiepunt realiseren om “buurt- en burenhulp” (denk aan mantelzorg, klussendienst, maatjeswerk enz.) in diverse vormen op te kunnen starten. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met lokale organisaties en professionele partners als MEE Steunpunt Mantelzorg, Gemeente (WMO) en Partners in Welzijn.

Ruimtelijke kwaliteit (wonen, groen, de staat van de openbare ruimte)

Voor alle inwoners is een goed, duurzaam en betaalbaar woningaanbod een eerste vereiste voor een leefbaar woonklimaat. In onze visie betekent dat, dat er in het woningaanbod meer op maat zal moeten worden aangeboden. Voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking. Dit is onder meer te realiseren door bestaande woningen aan te passen en een kleinschaliger woningaanbod voor deze doelgroepen te creëren. Optimaal gebruik maken van huidige voorzieningen en het woonaanbod van de Kooypoort (en Bramerthof) en het eerder genoemde inloopspreekuur dragen bij aan een betere doorstroming op de woningmarkt, waardoor deze woningen vrijkomen voor nieuwkomers en starters.

Dit zou naast nieuwbouw o.a. ook kunnen door het beschikbaar stellen c.q. aanpassen het huidige woningbestand. Met aanpassen bedoelen ook we woningen geschikt maken als zorgwoning.

Een thema als duurzaamheid (o.a. participatie in zonnepanelen-projecten, of van het gas af in kader van energietransitie, maar ook het tegengaan van verpaupering) komt dan zeker om de hoek kijken. Het DOP Urmond vindt het belangrijk, dat de inwoners van Urmond goed geïnformeerd worden en met elkaar nadenken over de mogelijkheden die er zijn.

De ruimtelijke kwaliteit in de openbare ruimte verdient ook de nodige aandacht om leefbaarheid te voelen en te zien. Als deze aan de maat is, draagt dat bij aan het versterken van de sociale binding en voelen burgers zich meer verantwoordelijk voor de omgeving. Zo voelen zowel de DOP werkgroep “Speeltuin voorziening Molenpark”, alsook de omwonenden, sinds de speeltuin is gerealiseerd, zich samen verantwoordelijk voor het park.

Door middel van “dorpsschouwen” wil het DOP Urmond samen met de gemeente de ruimtelijke kwaliteit van Urmond blijven bewaken.

Toekomstbestendige verenigingen

Het verenigingsleven is levendig, maar ieder is weer op zich. Vaak ook “Oud versus Oost” en de tegenstelling jong (vernieuwend) versus oud (behoudend). Men vist met elkaar in dezelfde vijver en het wordt steeds moeilijker om de organisatie op sterkte te houden.

Er zou meer samengewerkt kunnen worden tussen de traditionele verenigingen en meer van elkaars mogelijkheden kunnen profiteren. Mooie voorbeelden daarvan zijn Urpop en de St. Leendertmarkt.

Het is wenselijk dat de samenwerking tussen de verenigingen nog meer versterkt wordt en het verenigingsleven in Urmond de kans grijpt om tot een gezamenlijke toekomstvisie te komen.

Deze gezamenlijke visie zou moeten gaan over: Hoe houden we verenigingen overeind? In hoeverre is de vereniging bezig met haar maatschappelijke taak (verjonging)? Hoe kan men jong en oud met elkaar verbinden hierbij? Kortom: Hoe realiseren we in Urmond de vereniging van de “Toekomst”?

Maar ook samenwerking zien daar waar de behoefte is, bijvoorbeeld middels de visie “Van Maas tot De Bath”.

Een voorbeeld, waarbij Stichting Vrijheid Urmond en Urmondse Monumenten Stichting samenwerken om te komen tot een gezamenlijke visie en daarbij de inwoners, de Stichting Urpop en de Schutterij betrekken.

Samenwerking en streven naar bepaalde doelen schept verbinding, tussen mensen, jong en oud en zorgt voor beweging in die gemeenschap. Dit is de basis om het verenigingsleven voor de toekomst in stand te houden en een bestaansrecht te geven. Dit is onze visie.

Naast de al eerder genoemde ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimten, is het behouden van kwaliteit in en bij de huidige accommodaties van belang voor een duurzame en vitale gemeenschap. Verdeling van ruimten, subsidies, wat betekent dat voor de verenigingen die hiermee te maken krijgen? Het Accommodatiebeleid van de gemeente Stein is hierbij richtinggevend.

De inzet van middelen en subsidies op de juiste manier kan de gemeenschap versterken. Zo zal er vanuit het gemeentelijke Accommodatiebeleid in de toekomst meer gekeken worden naar het effect van de toegekende subsidies ten bate van de hele gemeenschap (social return). Het DOP Urmond zet in om de verenigingen in Urmond bij elkaar te brengen en te ondersteunen met het oog op de gewenste toekomstvisie.

Noodzaak is dat de verenigingen zich bewust worden van samenwerken.

Economische aantrekkingskracht

Urmond is een aantrekkelijke woonomgeving, ook sociaaleconomisch gezien, gelet op de aanwezigheid van verenigingen, sportaccommodaties, winkels, een brede school (Kindcentrum) en werkgelegenheid in de directe omgeving. Wel is zaak om dit te behouden voor de toekomst.

Als er meer jongeren komen, is er sprake van goede mix van jong en oud, die de leefbaarheid en sociale verbinding alleen maar ten goede komen.

Urmond is centraal gelegen t.o.v. haar omgeving. Steden als Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen en Roermond zijn redelijk snel en goed bereikbaar. Dit geldt ook voor grensoverschrijdend verkeer.

Gelet op de infrastructurele ontwikkeling (o.a. de verbreding van de A2 en de geplande uitbreiding van Chemelot-Lexhy), ziet het DOP Urmond zich als belangrijke partner/vertegenwoordiger in het overleg met gemeente en provincie en werkt daarom samen met de regionale platforms.

Het DOP wil de inwoners van Urmond informeren en laten meedenken over de mogelijke gevolgen voor de leefbaarheid in Urmond tijdens de uitvoering van deze grootschalige projecten.

Toekomstbeeld

Het DOP Urmond droomt daar graag met u over! Hoe ziet het er de komende jaren uit?

Wat zou dat mooi zijn.....

Urmond is een mooi en rustig gelegen dorp aan het Julianakanaal en de Maas, met een historische kern en een "oude haven" die een tweede leven heeft gekregen (jachthaven).

Urmond heeft goede voorzieningen voor haar inwoners en die van Berg, zoals voldoende winkelaanbod (eerste levensbehoeften), horeca, een wekelijks inloopspreekuur (uitgebreide "Inloop") en een in de Bramert-Noord gelegen modern integraal Kindcentrum Urmond-Berg met sportfaciliteiten voor jong en oud.

De jaarlijkse activiteiten (tradities en nieuwe initiatieven) zorgen voor een goede sfeer en binding tussen de inwoners. Denk onder andere aan het Carnaval, Vrijheid Urmond, Urpop, de St. Leendertmarkt en de kerstmarkt rond het Terpkerkje, ons culturele hart van Urmond.

Het is goed recreëren in het groene Urmond met de vele fiets- en wandelroutes in deze omgeving ook in relatie met onze burens in België.

De balans tussen wonen en werken wordt zo goed in evenwicht gehouden.

Inwoners van Urmond kijken naar elkaar om, voelen zich verantwoordelijk voor hun leefomgeving en zijn daarin ook nog actief!

**Werkgroep Integrale toekomstvisie Urmond,
Onderdeel van het Dorpsontwikkelingsproces (DOP) Urmond**